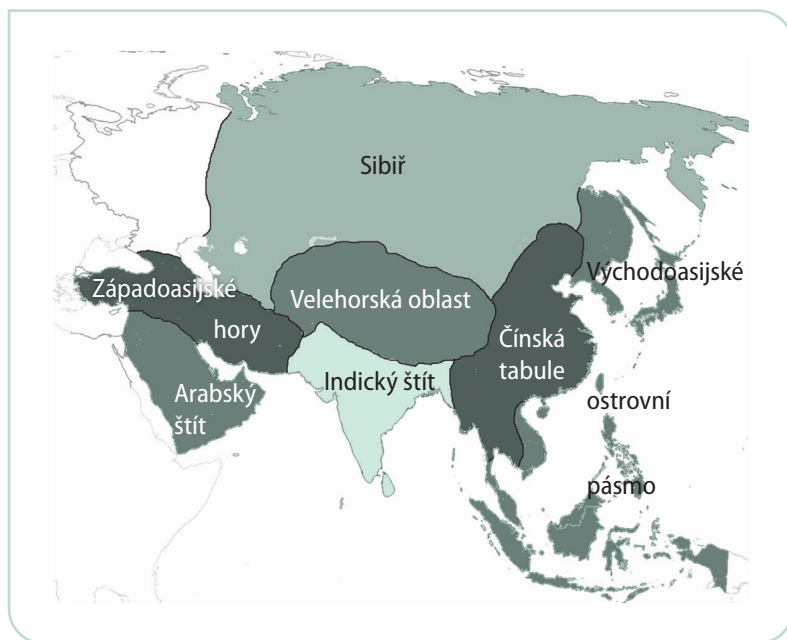

- Východoasijské ostrovní pásmo** je největší soustavou ostrovů na světě. Táhne se v délce bezmála 8 000 km od poloostrova Kamčatka na Sibiři k souostroví Malé Sundy u australského pobřeží a kopíruje okraj Pacifické a Filipínské desky. Většina ostrovů je geologicky velmi aktivních s řadou činných sopek (jen na Sundských ostrovech jich je přes 150). Mezi nejvýznamnější sopky patří Fuji, Tambora, Krakatoa či Toba. Celý region náleží k Ohnivému kruhu Pacifiku a jedná se o geologicky neaktivnější oblast světa.

Školní atlas světa str. 80–81

Geologie Asie

Nejvyšší asijské velehory (nad 5 000 m) včetně nejvyšších vrcholů

Pohoří	Nejvyšší vrchol	Nadmořská výška v m	Stát
Himálaj	Mount Everest	8 848	Nepál, Bhútán, Čína, Indie, Pákistán
Karákóram	K2	8 611	Pákistán, Čína, Indie
Hindúkuš	Tirič Mír	7 708	Afgánistán, Pákistán
Pamír	Kongur	7 649	Tádžikistán, Kyrgyzstán, Afghánistán, Čína
Ťan-Šan	Džengiš Čokusu	7 439	Čína, Kazachstán, Kyrgyzstán
Kchun-lun-šan	Liuši Šan	7 167	Čína
Kavkaz	Elbrus	5 642	Rusko, Gruzie, Arménie, Ázerbájdžán, Turecko
Elborz	Damávand	5 610	Írán
Alajský hřbet	Pik Tandykul	5 544	Kyrgyzstán, Tádžikistán
Taurus	Velký Ararat	5 137	Turecko

Klima

- Asie leží ve všech podnebných pásmech. Vzhledem k její rozloze zasahující od polárních oblastí Severního ledového oceánu k rovníku je obtížné stanovit jednotné klimatické charakteristiky. Významným prvkem ovlivňujícím klima Asie je **odlehlost některých vnitrozemských oblastí od oceánu**. Klíčovou roli hrají také **horská pásma** západno- a středoasijských velehor tvořící výraznou klimatickou bariéru oddělující centrální a severní Asii (vysoká míra kontinentality) od jižních a východních pobřežních oblastí (oceánské podnebí). Třetím významným faktorem jsou pravidelné **monzunové větry** vanoucí z Indického oceánu do jižní a jihovýchodní Asie.

- V oblasti **polárního klimatu** leží severní část Sibiře. Mrazivé větry však vanou hluboko na jih a přispívají k celkově extrémnímu klimatu zejména v její východní polovině (nejchladnější oblasti na světě mimo Antarktidu). Vesnice Ojmjakon na severovýchodě Sibiře bývá označována jako kontinentální pól chladu, nejnižší naměřená teplota zde činí -71°C .
- Největší plochu (až 2/3 území Asie) zaujímá **mírný pás** zahrnující celou jižní Sibiř, Střední Asii a severní Čínu. Na většině území má však silně kontinentální charakter. Oceánské klima zasahuje jen do oblastí severovýchodní Číny.
- V **subtropickém** klimatu se nachází podstatná část západní Asie a většina čínského území.
- Tropický** klimatický pás zasahuje do Asie na území tří velkých jižních poloostrovů (Arabský, Přední a Zadní Indie) a zahrnuje také Sundské ostrovy. V jižní a jihovýchodní Asii hrají významnou roli sezónní monzuny přinášející vydatné deště, které v kombinaci se stále teplým klimatem činí z těchto oblastí zemědělsky nejvýznamnější regiony Asie.

- I přes značnou rozlohu Asie tvoří oblasti klimaticky vhodné k trvalému osídlení jen její malou část. Celé vnitrozemí kontinentu tvoří suché pouště či velehory s výrazně kontinentálním klimatem. Na vině je značná odlehlost těchto regionů od oceánu. **Klimaticky nevhodnější regiony** jsou:

- monzunová Asie na jihu a jihovýchodě kontinentu
- východoasijské ostrovní pásmo, zejména Japonsko, Tchaj-wan a Filipíny
- pobřežní oblasti západní Asie u Středozemního, Černého a Kaspického moře
- nížiny s přítomností velkých řek či jiných zdrojů vody (např. Mezopotámie či jižní okraj Sibiře)

Zajímavost

- Podstatná část asijské populace je životně závislá na sezónním střídání monzunů v jižní a jihovýchodní Asii. V této oblasti žijí více než 3 mld. lidí, z nichž podstatná část se živí zemědělstvím. Velké obavy klimatologů dnes vzbuzují očekávané klimatické změny, které mohou chod těchto větrů narušit. V takovém případě by se jednalo o globální katastrofu, která by připravila o obživu více než třetinu lidstva.

- Srážkové poměry** jsou velice rozmanité. Z tohoto pohledu lze Asii rozdělit na tři regiony. Jižní a jihovýchodní **monzunová Asie** patří mezi nejdeštivější regiony světa. Zahrnuje území poloostrova Přední a Zadní Indie, jižní polovinu Číny a všechny východoasijské ostrovy. Díky letním monzunům mohou roční úhrny srážek dosahovat až 11 000 mm (Čerápundží v Bangladéši).